

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K, féltre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Lefujtak...

Lefujt a honvédelmi miniszter: Tapolcza nem kap kaszárnyát. Az egyszerű, a rövid miniszteri leirat elfujta reménységünket: a kaszárnyát. Mint az őszi szél játszik az apró akácfalevelekkel: a honvédelmi miniszteri leirat is játszik velünk, hitünket, reménységünket el-elfujja, majd magához kapja, felemeli, biztatja...

Igy olvassuk ki legalább ezt a leíratból, mely mondja: előjegyzésbe vétetem azon esetre, ha előre nem látható viszonyok oly változást idéznének elő, melyeknek következtében esetleg Tapolcza nagyközség kérelme is figyelembe vehető volna.

Ha és esetleg. Ezek azok a szavak, amelyek játszanak velünk, reménységünkkel.

Milyen szépen kiterveztük, elgondoltuk: egész könnyen megy majd a kaszárnya, csak kérni kell. Még biztatást is nyertünk a katonától. Meg is sügták, hogy melyik ezredet helyezik majd Tapolczára.

És e főrangú katona jóakarátának lehet tudni a leírat azon kitételét, mely készséggel elismeri a Tapolczát környező terep gyakorlatok megtartására kiváló alkalmasságát. És nemkülönben elismeri Tapolcza nagyközségnek a katonasággal szemben tanúsított mindenkori előzékenységét.

Az elsőről, hogy a Tapolczát környező terep kiválóan alkalmas katonáéknak, nem mi tehetünk, nem is érdemünk. De hogy előzékenyek voltunk, szeretetreméltók — katonáékkal szemben: azt már a kaszárnyának kell tudniok. Kacérkodtunk, előzékenységünkkel hódítottunk, hogy csak kaszárnyát kaphassunk. De csak, mint látszik, jóakaraturól biztosítottak bennünket. Ez ugyan nem siker, de mégis eredmény. Eredménye annak az akarásnak, melyet a kaszárnya elnyeréséért eddig megtettünk.

Mert ha egyszerű írásos kérvényre, melyent más husz és harminc község is felterjesztett, ilyen előzékeny választ kaptunk, akkor bizonyára az ambíció nagyobb megnyilvánulására más lesz a honvédelmi miniszter válasza.

Reméljük így és olvassuk csak el a leíratot, mely szól:

Tapolcza nagyközség
tekintetes Előjáróságának
Tapolcza.

Folyó évi június és múlt évi szeptember hóban benyújtott kérelmére értesítem, hogy Tapolcza nagyközséget állandó honvédehelyőrségül ez idő szerint sajnálatomra tervbe nem vehetem.

A magam részéről is elismerem azonban, hogy a Tapolczát környező terep gyakorlatok megtar-

tására kiválóan alkalmas és méltányolom a kérvényben felhozott többi körülményeket is, — nemkülönben készséggel elismerem Tapolcza nagyközségnek a katonasággal szemben tapasztalt mindenkori előzékenységét s így mind ezekre való tekintettel a nagyközség kérelmét előjegyzésbe vétetem azon esetre, ha előre nem látható viszonyok a csapatelhelyezésben oly változást idéznének elő, melyeknek következtében esetleg Tapolcza nagyközség kérelme is figyelembe vehető volna.

Hazai, honvédelmi miniszter.

Mik is lehetnek azok a körülmények, melyek a csapatelhelyezésben oly változást idéznének elő, minek következtében esetleg Tapolcza is kapna kaszárnyát?

Ez csak is újabb létszámemelés lehet. Mert úgy-e arról, hogy Tapolcza országhatár legyen — Isten őrizz — szó sem lehet. Arról, hogy más város helyőrségéből helyeznének Tapolczára, szó sem lehet, mert ezt már most is megtehették volna. Mert ehhez nem vagyunk elég erősek; nem vagyunk eléggé munkapártiak; ehhez nincs elég protekciónk.

Már most igazán csak az egy eshetőség marad: létszámemelés. És ez lesz is mostanában. A honvédség is kap belőle. És mink is szeretnénk kapni ebből — de kaszárnyát.

Asszony az ablakban.

Írta: Pakots József.

Az asszony és a férfi lent ültek a fürdőhotel tengerre néző terraszán és az alkonyatot nézték. Maguk is az alkonyat éjszakába vezető útján jártak, már kissé hervadtak voltak, mint két finom sokat élt, ezüstös haju ember, akinek lelke tele még a múlt zsongító ezernyi szép emlékeivel, vad mámorokkal, lebágyadó hevületekkel, halk kacajokkal, édes felsírásokkal.

Ott ültek a kényelmes indiai nádszékeken és szótlanul elálmodozva nézték az alkonyatot. A tenger nagy, fekete mozdulatlanságban feküdt a lábaiknál, itt-ott egy-egy fénypont villant meg a messzeségben, valamelyik tovasikló yacht villanyfénye. A tenger fölé boruló ég is fekete volt s a csillagok fénye halványan rezgett. Valahonnan, valamely magányos tengerparti sziklán mandolint pengetett egy gyöngéd kéz. Asszony lehetett, mert csak püha, ideges asszonyi ujjak csalhattak ki ilyen légiessen könnyed, játékos hangokat.

A férfi szólalt meg először.

— Milyen isteni szép mindez, kedves barátom, milyen isteni szép...

Az asszony nem felelt. Hosszú, finom, bágyadt kezét rátette a férfi barna kezére és egyetértőleg mosolygott.

A férfi sóhajtott és kissé megrázkódott.

— Mi baja van? — kérdezte felriadtan a nő.
— Semmi, semmi, kedvesem — felelte a férfi sietve.

— De, de! — makacszkodott az asszony kedvesen. — Tudni akarom, miért sóhajtott és miért rázkódott össze?

— Oh, hagyja, barátom, nem érdemes. Csak egy picit múltbeli emlék jutott eszembe. Oktondiság.

Az asszony lehunyta a szemét és mosolygott. Aztán szinte muzsikált a hangja, amint kimondta:

— Oktondiság? Hiszen akkor nagyon érdekel barátom. Az oktondiságok az élet legszebb emlékei. Ah, milyen szépek! Hogy szeretem őket! Most már akarom, hogy mondja el. Meséljen.

Hátradőlt a széken és várt.

A férfi cigarettára gyújtott és egy ideig hallgatott. Aztán csakugyan mesélni kezdett:

— Ötvenéves vagyok, asszonyom, — hiszen tudja és félnyi idő óta egy fantom üldöz. Huszonöt éves voltam és a világot jártam. Épen egy ilyen alkonyaton történt a dolog. Tengeren vitt a hajóm és gyönyörű part mellett siklottunk tova. Egy sziget merült fel a tengerből, mint valami látomány s a partja tele volt hintve finom, erkélyes kis villákkal, amelyekre loncos növények kuszak fel s följük pálmák vontak ernyőt...

En megigézve néztem a gyönyörű partot, amikor hirtelen egy fehér kis villa egészen lebüvölte tekintetemet. A kicsi, kecses épület

szinte lebegett az alkonyati homályban s egyik nyitott ablakában egy asszony állott. Nem láttam jól az asszony arcát. Csak alakja bontakozott elém s ezt egészen tisztán láttam. Finom, törekeny virágtestű nő volt, valami virágos japáni köntös ölelte körül alakját és a derekán öv szorította át a köntöst. Az ablak szögletébe huzódva fejére szorított karokkal bámult ki a tengerre, mint egy álmodozó istennő. Nem tudom mi történhetett velem. Ez a kép egyszerre megbabonázott. A szívem olyan hevesen és fájdalmas sóvárgással kezdett verni, hogy majdnem sírva fakadtam. De nem volt szabad sírnom... A könnyek elhomályosították volna szememet s én látni akartam. Látszóvet ragadtam és úgy néztem az ablakra. Az asszony ott állt s most már az arcát is láttam valamennyire. Finom, halavány, nagyszemű, álmag asszonyi arc volt. De nem ez ragadott meg legfőképpen. Hanem az a póz, ahogy az ablakban állt. Valami őssasszonyi elomlás, felolvadás, finomság, törekenység, megadás volt abban a pózban. A finom test hajlékony vonalai összecsucoklottak, a vállak leomlottak, a fej alétlan omlott a vállakra, mint egy megtört virágtölcsér, a kar puhán, kecsesen fonódott a fejre, mint egy remegő folyondár-ág.

— Ez a legasszonyiabb asszony, akit az életben láttam! — gondoltam ujjalt gyönyörűséggel. — Ez az igazi asszony...

A hajó sebesen siklott tova s az asszony,

Hogy a közeljövő ezen körülménye-e az, mely a csapatelhelyezést, a változásokat nekünk kedvezően eredményezheti, mi nem tudhatjuk. De ezt kell hinnünk. Mert hinnünk kell, hogy remélhessünk.

Tehát újra érdeklődni kell a kaszárnya iránt, de komolyan. A feljegyzések vékony ceruzavonalait az idő gyorsan elmosza, homályosítja és ezt engednünk szabad. Komolyan akarni kell a kaszárnyát, hogy mindig, mindenkor emlékezzenek rank: míg meg nem adják.

Ne hagyjuk elfujni reménységünket: a kaszárnyát az őszi szélől. Reméljük, akarjuk továbbra is, mi, kik úgy szeretnénk nagyot lépni a haladás útján.

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselőtestülete október hó 26-án tartott gyűlésén Takács István napirend előtti felszólalására a Mogyorós hegytető tulajdonjogának rendezését megsürgetik.

Tudomásul veszi a képviselőtestület a m. kir. honvédelmi miniszter leiratát, amelyet lapunk más helyén hozunk, — a községnek a helyőrség felállítása ügyében beadott kérelmére érkezett elutasító válaszát.

Az utóbbi időben Tapolczán készíttetni szokott kereskedői portálok készítését 30—40 cm. szélességben engedélyezi, az szerint, amint a járda szélessége megengedi, az árakat pedig 10, 15 és 20 koronában állapítja meg folyó méterenkint; a portál készítés előre bejelentendő, mert ellenkező esetben a díjak kétszerese lesz fizetendő. Frisch Jenő háza előtti portál díját 266 koronában állapítja meg.

A rendőrök drágasági pótlék iránti kérelmét elutasítja.

Az irnoktartási átalány ügyében hozott határozatok jóváhagyásra leendő felterjesztését határozza, — a rendőrbiztos részére megszavazott személyi

pótlék ügyében hozott határozatot, minthogy az ideiglenes, nem tartja szükségesnek jóváhagyásra felterjeszteni.

A községi végrehajtó napidíj átalányát, a határban történő kiszállásokra, évi 20 koronában, fuvardíját kilométerenkint 40 fillérben állapítja meg.

A Badacsony—Nemesgulács—Kisapáti—Tapolca községi közlekedési utak fenntartásához, ha azt a megye megcsináltatja, az eddigi összeg arányában hozzájárul.

Palkovics Lajos kérelmére a Nagyköz talaját kavicssal felhinteti és a köz végére — költségfedezet hiányában — villamoslámpa helyett, egy petróleumlámpát állíttat fel.

Községbíró jelenti, hogy a kőfejtő bérlőjét a félévi hasznobéréért beperelte a község, a hasznobéri árverést pedig kitűzte.

A tejpiacra a község asztalokat készíttetett, amely után minden elárusítótól kosarankint 2 fillért szednek; egyéb intézkedésekkel az előjáróságot megbízzák.

Lux aeterna...

— Halottak estején. —

Ködös, őszi homály borul a tájra. Megszűnt a rózsailat, elhallgatott a madárdal, eltűnt a nyári napsugár. Egyedül csak a zugó szélvész bús zenéje hallik a megsárgult lombokon keresztül. „Törékeny az élet” — ezt suttogja minden elhervadt virág, minden sápadt falevél, amelyet a fák deres, csupasz ágairól zizegve pörget le a kiméletlen novemberi szél. — Meghalt a nagy természet; meghalt, hogy az első tavaszi napsugár csókjára föltámadjon, viruljon s még bájosabban mosolyogjon.

A nagy természet és az ember ünnepi hangulata — talán az egy Föltámadás ünnepét kivéve — sohase egyeznek annyira, mint a megholtak nagy napján. A természet haldoklása és a kivilágított temető misztikus fénye gondolatainkat a hétköznapi élet szürkéségéből komolyabb irányba tereli.

Halottak esteje. Kint vagyok a halál rideg, kietlen birodalmába. Egymásután kigyulad

az ablak, a fehér villa, a sziget elveszték az alkonyatban. Tehetetlenül estem rá egy hajószékre. Mit meséljek magának többet, kedves barátnóm? A legközelebbi kikötő-állomáson kiszálltam a hajóból és természetesen igyekeztem a szigethez visszajutni. Kerestem az asszonyt, aki a fehér villa ablakában állt. De hát oktondi voltam, kedvesem. Hiszen a szigeten minden villa fehér volt s minden villában több asszony is lakott. Nem tehettem másként, a villák portásait, cselédszemélyzetét hallgattam ki, nagy ajándékokat osztogattam csak azért, hogy mondanák meg, kicsoda az az asszony, merre van, hol találhatnám meg? Persze meddő volt minden próbálkozásom, de annyit elértem, hogy boldognak kezdtek nézni, a hátam mögött összesugtak és sajnálkozó pillantásokat vetettek rám. Nem törődtem semmivel, de végül mégis le kellett mondanom az eredmény reményéről. És úgy mentem el, hogy többé nem fogom az asszonyt látni soha. Ki tudja, a világ melyik tájkáráról került e kis szigetre és hova ment ismét? És nem is láttam soha. Azóta — huszonöt éve, kedves barátnóm! — sokszor gondoltam rá, talán életem minden elmélyedt percében és láttam finom virágtestű, összecsupkolt alakját a tengerparti ablakban, de igazában fellelni nem tudtam sehol. Vége. Sokszor sirni szeretnék az elkecsereződéstől, hogy a szeszélyes véletlen és a buta sors annyi asszonyt sodort már elém és annyi nő barátságával, szerelmével aján-

dékozott meg, csak épen ezt rejtette el előlem. És, ma este is, az imént, ezen a csudaszép alkonyaton is ő rá gondoltam, ezért sóhajtottam, ezért rendültem meg... Bocssáson meg, ha őszinte vallomáson valahogy megsértette az ön finom érzékenységét s hozzám való vonzalmának harmoniáját, drága barátnóm...

A férfi elhallgatott s az asszony finom, hervadt arcán valami fájdalmas merevség rajzolódott. Így ültek egy ideig, majd az asszony megszólalt:

— A történet csakugyan kedvesen oktondi volt, édes barátom. Most megengedem, hogy lesétálgon egy kissé a parkba és egy ideig még e fölött az emléke fölött álmodozzon. De aztán egy félóra múlva jöjjön fel a szobánkba, mert hűvös az éjszaka és meghűlhet. Majd odalentről nézzen fel az ablakunkra és én inteni fogok, hogy mikor jöjjön fel. Adieu!

Az asszony felkelt és a terrasszon végigmenve, eltűnt a hotel halljában.

A férfi lesétált a parkba és egy padra ülve csakugyan álmodozni kezdett. Egyszerre csak észrevette, hogy az idő előrehaladt s neki fel kell mennie.

Felállt és az asszony utasítása szerint felnézett a hotel-ablakra. Amit látott, attól hirtelen riadtan kezdett verni a szíve. Az ablakban egy asszony állott, virágos kimonó omlott le alakján, a karjait a feje fölé fonta és úgy bámult le álmodozva a tengerre.

a sok gyertyaláng, amelyek az őszi szellőtől lengetve úgy tűnnek föl a néma est szürkületében, mint egy rezgő csillagtábor. A suttogó cipruslombok és a szomorúfüz kisértetiesen hajlongó ága, a gazdagok fáklalángjai, földszített márvány siremlékei s a szegények szerény gyertyalángja, egyszerű düledező sirkeresztjei csak egyet: a kegyetlen halál föltétlen hatalmát hirdetik.

Halál, temető, sirhaikom! Rettenetes fogalom. Az ember természeténél fogva idegenkedik, borzad még az említésétől is. Azért küzdött mindig a halál, az elmulás, az enyészet, a megsemmisülés ellen. Vagy miért építették a hatalmas fáraók az évezredek viharaival büszkén dacoló gulákat, monumentális piramisokat és diadalíveket? Miért faragja már az a kis gyermek is nevét az élőfába? Miért keltenek szenzációt a napilapokban hirdetett csodaszerek és életelixírek, amelyek visszaszerelik az elvesztett fiatal-ságot és ifjú üdéséget? — Azért, mert az ember tovább akar élni, lelke a mulandóban, az örök megsemmisülésben nem tud megnyugodni. Ő valami állandó, marandandó után eped, örök kiegyenlítődés után sóvárog.

A hívő lélek meggyőződött, hogy az ő hitében semmi, de semmi, még a szenvedés sevész el nyomtalanul az élet zajló tengerén. Tudja, hogy van, mert kell lenni egy sziklaszilárd pontnak az élet ingó-bingó hajzáin, amely őt a legkeményebb megpróbáltatás közt se engedi a kétségbeesés örvényébe sodortatni, s ez a mentőpont: az örök élet reménye...

A vallásos, hívő ember előtt az élet legnagyobb problémái meg vannak oldva, amelyeket a hitetlen atheista előtt örök rejtély takar el s amelyekre megnyugtató, kielégítő feleletet nem is fog soha kitalálni. Mi az ember célja a földön? mi a szenvedés, a fájdalom szerepe az életben? — Én legalább józan ésszel nem tudom hinni, hogy az életnek csak annyi célja lenne, mint annak a csúszó-mászó gilisztának, amely él márhonapra, amíg nyomorultan el nem taposztatik. Engem nem vigasztal meg az, hogy csak azért vagyok idedobva erre a sáros földtekére, hogy a sors, a véletlen üzzön velem kegyetlen játékok, amíg a halál meg nem szabadít a szenvedéstől s el nem tűnök a Nirvana hideg birodalmába, az örök megsemmisülésbe. — Milyen sötét világnézet, milyen vigasztalan, gyötrő életfölfogás azt hinni, hogy milliók csak azért harcolnak az élet szinpadán, hogy egy hosszú küzdelmes élet után ott lent a hideg sir mélyén meghódoljanak az enyészet nagy törvényének s elhantolva hitvány féregként örökre elporladjanak.

A férfi megdöbbenve nézte a képet, amely hasonlított egy régi fantomhoz, de mégis más, egészen más volt. Nézte öreg barátnője álmodozó, fáradt arcát, nézte finom, de hervadt karjait, megtört alakját s aztán úgy érezte, hogy sirnia kell, erősen sirnia.

Odafent az abiakban az asszony alakja is egyszerre összecsupkolt, a karok lehanyatlottak s az álmodozó arc az ablakpárkányra borult. Az asszony fájdalmas, felcsukló zokogása lehallatszott a parkba.

BACSÁNYI JÁNOS VERSEIBŐL.

Majthényi Barta keserve

a mohácsi veszedelem után; fogságban.

„Sírván sirt éjjel, és az ő könyhullatási az ő arcáin nincs, aki vigasztalja ötet...

Jerem. Síralm. (Káldi.)

Ejfélen van. Nyugodalomra ment,
S hallgat körültem minden. Elérkezett
A szenvedők órája s némult
Nyelvemet új panaszokra készíti.

A nedves ősznek fergeteges szele
Mérget kizugván, csendes az éjszaka.
De vastag árnyékkal fogódik
Most is az égnek egész tanyája.

S vajjon hol keressék a földi lét célját azok, akik nem hisznek Istenben, túlvilágban és halhatatlanságban? A földi élet örömeiben, az élvezetekben? S valóban sokan azt mondják: Élvezni minél többet! De hát hol keressen boldogságot, hol találjon vigaszt, akinek nem oly napsugaras, nem oly illatos az élete; akinek a sors talán kevesebbet juttatott a földi javakból, de akiknek a nyakán van a munka járma, s akiket csapások és megpróbáltatások látogatnak meg. Vagy mit tegyen a hitetlen ember ha már tovább nem tud élvezni se? Választás nincs: megszabadulni a földi lét terhétől! — Nem is csodálom, ha az ember elszakadva Istentől, az igazi élet forrásától, a kegyetlen élethajszában kimerülve, a rá nézve sivár, vigasztalan földi élet terhe alatt összerokkad. Vagy talán nem a mai, modern hitetlenség az oka annak a sajnálatos szociális körtünetnek, hogy napilapjaink tele vannak szomorú öngyilkossági hírekkel?

Amíg az emberek a halhatatlanság hitében, az örök világosság fényénél szemlélték az életet, addig boldogok, nyugodtak voltak, reményük zöldelt. De mióta halhatatlanság hite hervadozik, azóta az emberek lelke is üres, sivár, fáradt, egész lelkivilága zavaros, nyugtalan. S ezt a megzavart lelki-nyugalmat nem adják vissza az élvezetek nem a tudomány, se a művészet.

A hívő lélek ellenben tudja, hogy kell találnia egy pihenő, egy nyugvó pontot, amely célja küzdelmeinek és törekvéseinek. Érti, hogy neki a föld és világ nem elég, a földi lét szűk korlátaival be nem éri. Esze, szíve s nemesebb ösztönei neki azt sugáik, hogy az embernek cél kell, élet kell, nem pedig elmulás, pusztulás és örök enyész. Igen, érezzük, hogy vágyaink egy más, az érteken, anyagon túl fekvő világ, az örök élet felé irányulnak; azért hisszük, hogy ezen rövid lét határán, a sir szélén ránk ne az örök megsemmisülés, hanem az örök élet várjon.

Lassankint kialsznak a temető gertyácskái. Eloszik a néma tömeg. Én is elindulok hazafelé. Útközben eszembe jutnak az öreg 80 éves istentagadó Humboldt Sándornak szavai: „Az élet legnagyobb ostobaság... Csak legalább azt tudnók, hogy mi végre vagyunk a világon! De minden rejtély marad a gondolkodó előtt s a legnagyobb szerencse még az, ha valaki hülyének született.” — Ime a meghasonlott a sötéten botorkáló lélek szivgyötrő, szálnalmas világnézete! — De én az örökkévalóság felől hangot hallok. Tisztán hallok, amint

Ah! nem ragyogtok, mennyei vig tüzek!
Nem láthatom szép fényeteket... Te sem
Tetszél fel, ó hold! aki máskor
Bánatimon könnyörülni szoktál.

Ám légyen. Egnek csillagi! hív tanuk!
Fájdalmaim biztosi! maradjatok...
Ébredj te, lelkemnek világa!
Tengere habjaiban vezérelj

E szívet. — Érzem gerjedező tüzet;
Égig, s szokatlan lánggal emelkedik.
Látom, hazám! látom halálos
Ködbe borult szomorú vidékid.

Hajh! mely ijesztő, mely iszonyu sötét
Felhők lebegnek tér mezéid felett!
Mely néma csendesség! minémü
Rettenetes komor éj s homály ez!

Ily hallgatás, ily béke uralkodik,
Ó ember! a sir, a temetők között...
Nyugodni látszik kedvesed; de
Fergek emésztenek a porában!

Várhatod teremőd életadó szavát,
Mig e világ majd újra zavarba dől.
Hiába kísért arva szíved;
Hasztalanul híteget reményed.

Kedves hazám! fel fogsz-e te még (s mikor?)
Serkenni? s hol van támadatod jele?

a föltámadás ezüst harangja bátorítóan kongja felém: „Nem úgy! az élet nem ostobaság, nem céltalan tragédia, hanem komoly küzdelem az örök életért, a halhatatlanságért. Ezért tehát: „Ember küzdj és küzdve bizzál!”

Csobánczi.

Egyről-másról.

Törvényjavaslat a sajtóról. A közvéleményben mindjobban kialakult az óhaj, hogy a tisztességes és komoly sajtó szabadsága intézményesen biztosítsák, s hogy másfelől a napisajtó egy részének mindinkább elfajuló visszaéléseit a törvényhozás hatékony eszközökkel szüntesse meg. Az 1848 ik évi magyar törvényhozás kimondotta, hogy a cenzura „örökre” eltöröltetik, s hogy gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti. Az általuk megalkotott sajtótörvény magában foglalta a sajtószabadság legfőbb biztosítékait és módot nyújtott arra, hogy védelme alatt a magyar sajtó nagyra nőjön. És a magyar sajtó nagyra is nőtt... És hogy most itt fekszik előttünk a sajtójog rendezéséről szóló törvényjavaslat: félve gondolunk a jövőnkre. Félünk a jövőtől, mely nem a haladást hozza, hanem a cenzurát. Bár az új törvényjavaslat is azzal kezdődik, hogy: „Sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti gondolatait,” — de azután a paragrafusok egész sorával árulja el, hogy mennyire nem a sajtó fejlődését szolgálja. A javaslat kiindulópontja az, hogy a tulajdonképeni büntetést kell sújtani. Tehát először a szerzőt, de azután mindjárt a kiadót is, aki a büntetés alá eső közlemény tartalmának megállapításában szövegezéssel, ábrázolással vagy más módon részt vesz. Mindenért a kiadó is felelős és az ő zsebet, személyes szabadságát félemlíti meg a paragrafusok egész sora. Ha valaki úgy találja, hogy neki egy sajtóközlemény erkölcsi kárt okozott, még ha az a sajtóközlemény nem is foglalt magában semmiféle bűncselekményt, anyagi kártérítésre is tarthat igényt. És egy közlemény, amiben valaminő olyan valótlanosság is csuszott, mely a sértettnek becsületét hajszalnyira sem érintette és neki vagyoni kárt egy fillért sem okozott: 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetés és egy évig terjedhető fogsázbüntetést vonhat maga után. Ellenben egy szegény leány, akit egy életre kompromittált és elhagyta a jegyese: ezért az erkölcsi kárért a magyar büntetőtörvénykönyv szerint nem számíthat kártérítésre. Hol itt az igazság?

Serkenj fel immár; verd el, ó én
Nemzetem, e veszedelmes álmot!

Vesd egybe, s lássad hajdani nagy neved,
Elmult szerencséd, s mostani létedet.
Egek, minémü változat! mely
Becstelen és lenyomó különbség!

Ó kit bizonynyal lenni hisz és imád
Minden magyar szív, nemzetem egy ura!
Ki hajdan őtet, régi szükült
Hona határaiból kihozván,

Oly sok temérdek baj s veszedelmeken,
Oly számos ország, s annyi sok ellene
Fegyverkezett nép tartományin,
Annyi hegyek s vizeken keresztül,

E szép, ez áldott földre vezéreléd;
Itt, századoktól fogva, szünetlenül
Ügyeben egy oltalmazója
S gondviselő kegyes atyja lévén,

Hiven megőrzéd mind ez időkorig;
S hazánknak oly sok fergetegek között
Majd számtalanszor már utolsó
Sülyedezésre került hajóját

Mindenha biztos partra kijuttatád,
S bár veszni tért, elveszni nem engedéd:
Hogy érdemeltük, bűneinkért
Ostorozó kezéd ily csapásit?

Mióta köztudattá vált az a nagy igazság, hogy a sajtószabadság kiegészítő része az alkotmány: azóta minden kulturáram törvényeibe iktatta és garanciákkal vette körül ezt az intézményt, de egyszem akarta eddig — lehetetlenné tenni!

Falu a városban. Keressük a falut a városban. Keressük, hogy megismerve, felfedezve a falusiasságot, azt igyekezzünk elkendőzni: győzzön már egyszer a város. — Az esti tizenegyóra sötétségében burkolóznak a házak. Lezárt ablakaik mögött békés családok álmodnak. És a város, mely nappal lármás: éjjel csöndes, mint a falu. Néma a hosszú utca. A láрма, elevenség csak a néhány világos kávéházi ablak mögött tartja ébren az embereket. Na meg a kávéházakhoz és korcsmákhoz közel lakók élvezik, hogy hogyan mulat más. Ha ugyan élvezik... Ember nem jár az utcán. A kávéházak ablakai elsötétednek. Alszik a város, de ébred a falu. Ébred hangosan, lármásan, a kürtszóval, az ostorpattogással, a marhabögéssel, a disznóröfögéssel, a kora szürkületkor. A város még javában aludna, már is figyelmezteti a falu: nézd, én vagyok az Ur — Tapolczán. En parancsolok, én a falu. Ha engedem: aluszol, ha akarom: fölébredsz. Pattog az ostor, bög a csorda, kürtöl a kanász: ébredjete! Megjelenik a városban a falu a csordás alakjában, ki hangosan durrogatja ostorát az emeletes házak ablakai alatt: ne te kutya város, aludj, ha tudsz!... Ott van a kis csordagyerekek alakjában, kik szorgalmasan tanulják az ostorpattogtatást: a városébredést. Dir, dur: ébredjete, én vagyok a falu. Hiába mondjátok: Tapolcza város, — falu ez Istenigazában. Körös-körül falu. Mindenütt falu. Nem kell engem, a falut, keresni: itt vagyok mellettek, köztetek. Hiába az emeletes ház, előtte a cementjárda, mire büszkék vagytok, mit városiasnak hisztek. Nezz ide város: a marháimat sétáltatom rajta, lerondítottam — a várost. Mindenütt a falu; mintha reggeli támadást intezne az alvó város ellen: utcáiból mindenfelől disznók törtetnek, előrenyomulnak, mind ide ki az emeletes házak szegélyezte utcába. Elfoglalnak minden talpalatnyi helyet és a kanász nagyot, hosszan fúj a kürtjébe — győzelmi dalt.

A város lezárt ablakai mögött tehetetlenül, mérgesen forgolódnak ágyaikban az emberek. Dühösek: mért kell ennek így lenni? Maradjon a falu a faluban. Hajtsák az alsó utcákon a csordákat, hagyják aludni a várost. Mert itt még ilyenkor éjjel van. Kérjük a rendőrbiztos urat, csináltasson csöndet — éjjel is.

Hogyhogy jöhettünk ennyire most? Miért,
Ah! mért vonád meg régi kegyelmedet?
S nem fogsz-e rajtunk, ó atyáink
Istene! már könnyörülni többre?

Hajdan hatalmas nemzetek asszonya!
Európa fényes disze, magyar haza!
Nep! annyi híres bajnok ember
Törzsökös anyja! hová jutottál?

Hajh, kárhózzattal teljes irigy dagály
Mindent lerontó vad dühe! Hajh, pokol-
Fajzotta gyűlölség örök but
S kint okozó keserű gyümölcse!

De jaj! hová, bús elme! hová ragadsz?
Térj vissza, gyászos Musa! ne háborogj.
Szüntesd keserves könyved árját;
S a komor éjt futamodni látván,

Nézd a jövő nap hajnali csillagát,
Nem, nem teszem még én le reményemet:
Feltámad Árpád népe! bizzunk
A magyarok kegyes istenében.

Jegyzés. Majthényi Barta (vagy Bertalan) utóbb kiszabadult és szerencsésen visszatért hazájába, I-ső Ferdinánd királynak pártjára állott; ugymint akitől népének és honának jobb sorsát, új feleledését s jövőendőbeli közboldogulását bizonyosabban várhatta, remélhetette, mint sem Zápolyától és annak felekezetétől.

HIREK.

A főispán Alsólendván, Dr. sipeki Balás Béla főispán a múlt héten tette első látogatását Alsólendván. A népszerű főispánt ez alkalommal fényes fogadtatásban részesítette Alsólendva közönsége. Az állomáson délután a közseg képviselőtestületének s impozáns közönségének élén Fuss F. Nándor üdvözölte a főispánt. A főispán ellátogatott a főbírói hivatalba, több magánlátogatást tett, majd pedig a városházán az egyes hivatalok, testületek, körök, felekezetek és egyesek tisztelgését fogadta. Utána a Korona nagytermében bankett volt, melyen számos felköszöntőt mondtak.

Hirtelen elhunyt kántortanító. Horváth Kálmán monostorapáti-i kántortanító október hó 26-án, 32 éves korában, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A köztisztelőben álló szorgalmas kántortanítót, aki fiatal özvegyet hagyott hátra, október 28-án temették el a rokonság, a vidéki kartársak és a közseg lakosainak nagy számu részvételével.

Halottak napjának áttétele. Folyó évben november 2-ika vasárnapra kerülvén, a halottak napját november 3-ikára tették át, miért is a temető kivilágítása és a szokásos esteli ájtatosság 2-án, azaz vasárnap este lesz, a halottak-napi gyászmise és isteni tisztelet 3-án, azaz hétfőn reggel lesz a szokásos időben.

Helyettesítés. Dr. Lőke Mór tapolczai közsegi orvos november 1-től három heti szabadságra ment, amely időre a helyettesítéssel a vármegye alispánja dr. Klein Gyula tapolczai körorvost bízta meg.

A keszthelyi elemi iskolák államosítása. Tegnap értekezlet volt Keszthelyen Szirmai Miksa Zala vármegye kir. tanfelügyelőjének elnökletével az ottani közsegi elemi iskolák államosítása érdekében. Az iskolák esetleges államosításával Keszthelynek régi vágya teljesednék.

Fogápolás az iskolában. Dr. Rouse Mihály tapolczai fogorvos a tapolczai iskolákban előadást tart a gyermekeknek a fogak ápolásáról, sőt a szegény tanulóknak orvosi kezelést is ingyen nyújt. Valóban nemes érzés vezeti Rousét, midőn éppen egészségi szempontból legfontosabb fogápolás szükségességéről és fontosságáról nyújt a gyermekeknek utmutatást, abban a korban, amelyben éppen a fogak és száj ápolásának elhanyagolásából sokféle betegség származhatik, amely az ember egész életére kiterjed. A jó indulatu törekvést hálás köszönettel vehetik az iskolák és tanulók egyaránt.

Megyebizottsági tagok választása. Az október hó 20-án illetőleg 25-én járásunkban megejtett megyebizottsági tagok választásának eredménye a már jelzett tapolczai választáson kívül a következő: Megválasztottak Lesenczetomajon, Kraicsovics Ignác gazd. intéző és György Ferenc vonyarci körjegyző, Káptalanótiban, Bognár Károly káptalanóti-i esperes-plebános, Csígyó Ferenc nemesgulácsi földbirtokos és Cságyó Pal nemesördemiczi molnár. Monostorapáti-ban, Fekete Gáspár diszeli körjegyző, Kery Gyula szentbékallai esperes-plebános és Rohonczy Károly monostorapáti-i körjegyző.

A Főutca felmérését most végzi a közseg által megbízott vállalkozó mérnök. A kövezetvámszedési jog elnyeréseért benyújtott kérelemre ugyanis bekérte a miniszter az utszakasz pontos tervrajzát és költségvetését.

E kívánalomnak eleget teendő a közseg a térkép és költségvetés elkészítését elhatározta és egy vállalkozó mérnököt bízott meg azok elkészítésével. A felmérést most eszközlik, azért láthatók a Főutcán naponként folyó mérégetések és jelzések.

Külön iparostanonciskola építése ügyében indított mozgalmat Keszthely város, mert a tanulók nagy létszámánál fogva nincs alkalmas helyiség a tanulók elhelyezésére. Tapolcza hasonló körülmények között van, azonban külön iskolát építeni az iparostanulók részére, a közseg anyagi helyzete nem engedi.

A tapolczai tejpiac elhelyezése új területet nyert a Bacsányi János utca elején. A közseg, az alispán rendelkezésének megfelelően asztalokat készített, amelyen ezután a tej és termékeit árultatni fogják. A csekély díjért használandó állványokról bizonyára kényelmesebb és tisztasági szempontból alkalmasabb árusítás történik. Sőt már a pénteki zöldség- gyümölcspiacon az ártások padokon árultak. Az előjáróság ezen újításáért a legteljesebb elismerést érdemli. A piaci rend és tisztaság ezzel egy lépéssel haladt. Bárcsak a tisztaság szempontjából a többi téren is haladást jelezhetnénk.

Második termés. Egy nagyombai gazda udvarán egyik almafa ritka nagy és bő termését már június hónapban leszedték. A gyümölcs leszedése után az almafa újra kivirágzott és most már második termését erli, ami ha az időjárás tovább is engedi, elég bő lesz és kifejeletnek ígérkezik, mert nagyságuk már most is mintegy tojás nagyságúak. A ritka természeti csodát sokan tekintik meg.

Az állami kertészeti gyakorlótelepet a múlt hét folyamán díszes sodronyháló kerítéssel látták el. A gyakorlótelep a városba vasúton érkező idegeneknek is kedves képet fog nyújtani az ő száz meg száz kis kerti ágyaeskáival, amelyben a tapolczai összes iskolák tanulói fogják a reájuk nevezé hasznos, tanulságos és szórakoztató kertészkedést üzni.

Miért vágják ki az állami szőlőtelepen a gyümölcsfákat? Ez a kérdés foglalkoztatja azokat, akik a volt szőlőtelep között elvezető uttest két oldalán volt gyümölcsfákat már nem látják. — Igaz, hogy a fák már nagyok, termők voltak, az idén is tömve almával, de sokan nem tudják, hogy azokat az almafák legveszedelmesebb ellensége, a vértetű lepte el, amelyet a nagy fákön elpusztítani teljes lehetetlen. Ott pedig, a hol meg gyümölcsfatenyészéssel is nagyban foglalkoznak, veszedelmes volna a fák meghagyása, mert a fiatal fák elszállításával a baj még tovább is terjesztetnék. Ez az oka tehát a nagy fák kivágásának, azonban vigasztalódjunk, mert helyüket már a jövő évben gyorsan növe alak- és redélyfák foglalják el, amelyek még szebb látványt fognak nyújtani.

Mikrobák a pénzen. A Matin olyan kérdést pendített meg mostanában, mely gondolkodóba ejtheti a többi ország egészségügyi hatóságát is. Az omnibusz és villamos vasúti kalauzok gyakran tartják szájukban az érc- és papírpénzeket. A pincér gyakran tányéron hozza el a vendégnek a visszajáró pénzt. A tányér látszólag tiszta és csakhamar egy másik vendég elé teszik, ki azután eszik róla. Rómában panaszt emelt a közönség ezek miatt a dolgok miatt. Anketot hívtak egybe, hol megállapították, hogy a papírpénzekeken vannak mikrobák, a bronz, ezüst és aranypénzekeken azonban nincsenek, mert ezeknek oxydáló felülete megöli a

baktériumokat. Megállapították tehát, hogy az ércpénzt egészen bátran a szájukba vehetik az emberek. Langlais Marc a Matin megbízásából most megvizsgáltatta a forgalomban levő ércpénzeket. Az eredmény a következő volt: Egy 10 centimeoson 760.000 baktériumot találtak, ennek 3 százaléka penészgomba, egy nikkel 25 centimeoson 140.000 baktériumot 2 százalék penészgombával, egy ezüst 2 frankoson 160.000 baktériumot, 1 százalék penészgombával, egy arany 20 frankoson 220.000 bakterium penészgombák nélkül. Langlais úgy mondja, hogy az ércpénzekon rosszul tenyésznek a bacillusok, azért elég sok a veszélyes fajta is közöttük. A víz, amelyben egy 50 frankos bankjegyet mostak meg, 3.000.000 baktériumot tartalmazott. Egy majdnem új 1000 frankosról csak 270.000 et mostak le. Tehát még sem egészséges tulságosan, ha a szájunkba vesszük a pénzt.

Időjárásunk valóban rendkívüli. Október hónapban néhány hűvös éjjeltől eltekintve valóságos nyár volt. Ha a hűvös deres éjjelek nem lettek volna, ami a fák lombját rövid idő alatt hervadásnak indította, még most is teljes zöld lombú mezben lennének fáink. Azonban a dér csipete lomb csaknamar megsárgult, hullik. Ha mindezek nem mutatnák a természet nyugvóra térését, alig hinnük, hogy ősz van, mert a múlt héten szerdán valóságos nyári melegben volt részünk. Meglátszik a jó idő azon növényeken, amelyek nem oly érzékenyek a hűvösebb időjárás iránt, most ezek teljes pompájukban virítanak. Amilyen rendellenes volt tavaszi és nyári időjárásunk, lehet hogy ilyen lesz telünk is, azonban kívánatos, hogy inkább enyhe idővel köszöntson, mint a jósoktól előremondott szigorú köntösből jelenjék meg. A reánk kedvező csatlakozás volna inkább, e szomorú viszonyok között, kívánatos.

Kórházunk építése gyorsan halad, ha az időjárás tovább is kedvező lesz, úgy a jövő hét folyamán a főépület is tető alá kerül.

Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon Leopold hirdető vállalatához Budapest, VII., Erzsébet-körut 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

AZ ÚJ

Berson

minden sarkot út

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII.

KARDOS NAGYÁRUHÁZÁBAN TAPOLCZA. FŐTÉR.

Olyan izléses finom divatkülönlegességek vannak felhalmozva kostüm, pongyola és blouse kelmékből, női és leányka felöltők, kész pongyola, blouse és szörme boa és karmantyúkból, amilyenek csak a legelső fővárosi cégeknél láthatók. Nagy mintagyűjtemény bel- és külföldi újdonságokból az úrhölgyek rendelkezésére áll. Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb kivitelben.

Családi béke és nyugalom ott honol, hol nincs gyermek betegség. A gyermekbetegséget megelőzni minden anya kötelessége és gondja. E célt úgy érik el a legjobban, ha a gyermeket az elválasztás idejétől kezdve Phosphatine Faliere-sel táplálják. Ennek következtében a gyermek megerősödik, hús megkeményedik és a fogzáson könnyedén esik túl. Egy nagy doboz elegendő 3 hétre, ára 3 korona 80 fillér. Főraktár: Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest, V. Szabadság tér.

Csak egy virágszál árát kéri a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület tapolczai bizottsága a halottak estjén, a temető bejáratánál, a szegény tüdőbetegek szanatóriuma javára felállított perselybe, amelylyel segítségére leszünk annyi szenvedő embertársunknak.

Érettségizett kéményseprő-inas. Érdekes inasszerződést kötöttek a napokban a dombóvári ipartestület előtt. Weber József 20 éves fiatal ember elszerződött inasnak Laurisch Károly kéményseprőmesterhez. Weber József, kinek atyja szintén kéményseprő, kitünő eredménnyel végezte el a felső kereskedelmi iskolát, de azért apja iparát kívánja folytatni és azért lépett erre a pályára. Az inasidőt egy évre állapították meg a szerződésben.

Farongálás. A tavasz folyamán ültetett fák elszáradásának egyik oka, hogy későn ültették, most újabb veszedelmük, hogy suhancok bevagdálják őket és ügyetlen részeg fuvarosok kocsjukkal mennek a fáknak és kitérdelik. Ennyi vandalizmus után kívánatos a rendőrség figyelmesebb ellenőrzése, mert így a megeredt fákból kevés marad a jövő évre.

Verekedések. Tapolczán, a Templom utcában múlt hó 25-én délután fel 4 órakor Vörös Ábel, Fodor József és Bogdán Peter helybeli lakosok szóváltásból kifolyólag össze veszték és Vörös Ábelt úgy megverték, hogy rajta 8 napig tartó gyógyuló sérülés van. — A Kertalja-utcában múlt hó 26-án Kis József helybeli lakost Kovács Kálmán és Farago György helybeli suhancok megtámadták és kövekkel a fejét bevették, rajta 8 napig tartó gyógyuló sérülés van.

A jó anya. Zalahaláp községben özv. Rothschild Sándorné mészárszekéből Horváth György zalahalápi lakos István nevű fia múlt hó 8-án az ablakrostély lefeszítése után 21 korona készpénzt ellopott, amelyet anyjának átadott azzal, hogy ő ezt úgy lopta és az mégis megtartotta magának.

Az ebzárlat és a pecér. Ismeretes, hogy október hó elsejétől 40 napig tartó ebzárlatot rendelt el a hatóság, egyttal megbizta a pecért, hogy a szabadon járó kutyákat elfogja és lebunkózza, ami ily körülmények között természetes is, mert kétséges vajjon a szabadon járó ebet nem marta-e meg már valamelyik veszett társa. Igen, de mit tett a mi pecé link? Valóságos üzleti sportot űzött a kutyák összefogdozásával s miért? Mert ha a kutyát elfogta és gazdája véletlenül oda jön, úgy alkuba bocsátkozik vele és a kutya, gazdája jóindulatából 1—2 koronáért visszakerül, hogy ismét szabadon járhasson. Természetes, hogy ezen az uton jó néhány koronát összeszed a pecér. De helyén való-e ez? Vagy ne adja vissza a kutyát, vagy a gazdát büntesse az előjáróság, de, hogy a köz rovására a pecér üzletet és sportot űzzön belőle, azt nem szabad megengedni. Egy másik dolog, hogy valóságos állatkínzást visz véghez, mikor a hurokra került ebet, hosszú uton húzza hazafelé, de megtörtént, hogy a hurokot is elvitte a kutya. Egyik eset szánalmas érzést gerjeszt a nyomorult állat iránt, a másik nagy gaudiumot az utca közönségének. Hát miért tart a község olyan egyent, aki még rosszul teljesített munkájával is visszaél?

Nemes baromfiak kiosztása. A Tapolczai vidéki Gazdaköz tagjai között leendő kiosztásra, kibocsátott előjegyzés szerint, 8 darab orpington kakast, 6 darab emdeni gunarat, 4 darab pekkingi gácsért és egy darab bronzpulykakakast kapott kedvezményes áron a földmivélsügyi minisztertől. A nemes baromfiakat a jövő hét folyamán osztja ki a gazdakör.

Vasúti állomásunk világitása. A tapolczai vasúti pályaudvart két év óta petroleumgázzal világítják, amely elég intenzív fényével a pályaudvart kellőleg megvilágítja ugyan, azonban az állomásépület és közvetlen környéke bizony gyér világításban részesül az utazó közönség bosszúságára. Már néhány év óta vajudik a terv, hogy az állomásépületbe is bevezetik a villamosvilágítást. Sajnos azonban, a dolog csak terv maradt. Bizony nagyon kívánatos volna, ha a község megkeresné dr. Bacsinszky Vladimír új üzletvezetőt, akinek már tapasztalt jóindulata talán ezen régi óhajunkat is teljesítené.

Új balatoni kikötők. Mint halljuk a legközelebb Keszthely, Balatonfüred, Balatonyörök és Aliga balatoni fürdőhelyeken építet az állam, a többi új kikötőkhöz hasonló díszes hajókikötőket.

A keszthelyi kikötő előmunkálatai és a balatoni forgalom. Regi vágya teljesül Keszthelynek, balatoni kikötőjének ujjaépítésével. A város küldöttségileg is kérte a minisztériumot a kikötő megépítésére. A miniszter ki is küldötte Nagy Dezső főmérnököt Szilágyi Gyula segédmérnökkel, hogy az előmunkálatokat megejtsek. A múlt heten már fölméréseket eszközöltek a tervek elkészítésére, amelyet Nagy Dezső, az új balatoni kikötők kiváló tervezője és építője, még az ősz folyamán elkészít és nyújt be a földmivélsügyi minisztériumba, ugy, hogy a költségek az 1915-iki költségvetésbe felvehető legyenek. Nagy Dezső főmérnöknek az Atlantika hajóstársaságot sikerült megnyernie a Balaton részére. Ez a társaság mártárgyalt az illetékes körökkel, ami remélhetőleg sikerül s akkor beall a Balaton teljes ujjászületése, mert a magyar tenger hullámain 20 gyorsjáratu személyszállító hajó fogja naponként áthatítani.

A Zoltán-féle csukamájolaj minőség, hatás és iz tekintetében felülmúlhatatlan. Nem tartalmaz se gummit se glycerint, mint az emulsiók és ezért ezekkel ne tévesszük össze. Ha tejszerű kinálnak ne fogadjá el, mert a Zoltán féle csukamájolaj aranysárga. Kapható Zoltán B. gyógyszer-tárában, Budapest, Szabadság-tér.

Mennyi lehet a hushoz a nyomaték? A földmivélsügyi miniszter 1911. évi május hó 12-én kelt rendeletében husvágási és huskiméresi szabályrendeletek alkotásáról rendelkezve, szorol szóra a következőket mondja: „Célszerűnek látszik ezen szabályrendeletekben a marhahus kimerése alkalmával adható nyomaték mennyiségét és minőségét is megállapítani. E kérdésben leghelyesebb akként helyezkedni, hogy a pecsenyehushoz, valamint a leveshusok közül a firtóból való hushoz és a levesnek való hátszínhez legfőbb 60 százalék nyomaték adható, míg a vékony oldalashoz és a vállhoz nyomatékot adni tilos és hogy nyomatékul csupán lábcsontok és a fejnek csontos husrészei, továbbá az ugynevezett tarja csontrészei, vagy vese, máj, szív és tőgy adhatók.“ Így szol a kormányrendelet, mely azonban még idáig nincs betartva. Tessek csak a nyomatékot otthon megmérni, hogy hány százaléka az a tiszta husnak?

A balatoni piac érdekében. Árvay Lajos Zala vármegye alispánja a Balatoni Szövetség előterjesztése folytán igen fontos és cél szerű inteskedést kíván életbeáptetni, hogy

a zalai palatonparti községekben mindenütt piac létesüljön és gondoskodni kíván annak hatósági ellenőrzéséről is. Az intézkedésre a házalással űzött visszaélés, a hamisított élelmicikk, mérges gomba stb. adott különös okot. Az alispán felhívta a járási főszolgabírákat, hassanak oda, hogy a fürdőhelyül szolgáló községek sürgősen adjanak be szabályszerűen fölszerelt kérvényt az iránt, hogy részükre a június 1-től szeptember 15-ig terjedő fürdőidény alatt hetivásár tartási jog engedelmessétek. A mely községben pedig már van hetivásár tartási jog, vagy a melyben engedelmessétek, az előjáróság köteles heti piacot kijelölni és a körörvos azt megvizsgálni. A hol pedig orvos nem volna, ott a képesített községi husvizsgáló bizatik meg a felügyelettel, ki a piacvizsgálatra még külön kitanításban fog részesülni.

A bankjegyek előállításának költségei. Pár nap előtt kerültek forgalomba az új huszkoronás bankjegyek. A külsejük művészi szempontból is sikerültnek mondhatók s a bankjegyek vezetősége meg van velük elégedve es azt reméli, hogy hamisításuk sokkal nehezebben fog menni, mint a régi 20 koronásoké. Tudvalevő, hogy az új bankjegy-kibocsátásoknak mindig az oka, hogy a régebben forgalomba lévő bankjegyeket már nagyon erősen hamisítják. Az új bankjegyek kibocsátása sok pénzbe kerül a jegybanknak. Ezeket a mostani huszkoronás bankjegyeket még januárban kezdték nyomtatni és az a körülmény, hogy csak most lettek készen vele, szintén amellet szól, hogy az új bankjegykibocsátás a velejáró elővigyázatos és intenzív munkát igénylő kontrollal kapcsolatban, sok pénzbe kerül. Az átlagos előállítási költsége egy ezerkoronás bankjegynek 9.42, a százkoronásé 9.03, a huszkoronásé 6.8, a tizkoronásé pedig 4.7, fillér. Ezek az összegsek persze csekélynek látszanak a bankjegyek értékéhez képest. De ha tekintetbe vesszük a forgalomban lévő bankjegyek óriási mennyiségét és azt a körülményt, hogy például a tizkoronás bankjegyek aránylag husz hónapon át vannak forgalomban, — mire elrongyolódnak és bevonásuk után ujjal kell pótolni őket — könnyen meg lehet állapítani, hogy a jegybank kiadási tetelei igen nagy összeggel szerepelnek minden esztendőben a bankjegyek technikai előállításának költségei.

Hajómenetrend a Balatonon. Október hó 15-től november hó 1-ig a következő hajómenetrend lesz Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony és vissza. Balatonboglárról—Révfülöpre indul délben 12 óra 05 perckor és este 7 órakor, Révfülőpről—Badacsonyba indul délben 12 óra 50 perckor. Badacsonyból—Révfülőpre indul délután 4 óra 30 perckor. Révfülőpről—Balatonboglárra indul délelőtt 9 óra 45 perckor és délután 5 óra 35 perckor. A Révfülőpről délelőtt 9 óra 45 perckor induló hajónak csatlakozása van a Tapolczáról reggel 8 óra 50 perckor induló és Révfülőpre 9 óra 35 perckor érkező vonathoz, továbbá a Balatonboglárról este 7 órakor induló hajónak a Budapestről 2 óra 55 perckor induló és Révfülőpre este 7 óra 45 perckor érkező vonathoz.

Szerkesztői üzenetek.

Csobánczi. Köszönjük. Kérjük, szerencsétlenssen máskor is.

K. G. A verseket nem közölhetjük.

V. Imre. Politikai vonatkozása miatt a cikket nem közölhetjük.

SZENTMARGITSZIGETI ÜDITŐVIZ.

A legkiválóbb szénsavval telített asványvíz. Mint asztali víz nagyon kellemes, jóhatású egészségpótló ital.

Főraktár:
Hoffmann Jakab Fia
ásványvízgyároskereskedő,
K E S Z T H E L Y.

NYILTTÉR.*

Figyelmeztetés.

Egy Fischer Lajos nevezetű úr cégem útazójának adja ki magát s cégem részére rendeléseket és pénzeket vesz fel. Figyelmeztetem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és vevőimet, hogy fentnevezett úr cégemnél alkalmazásban **nincs e szerint tehát nincs is felhatalmazva részemről sem rendelések, sem pénzek átvételére.**

Kiváló tisztelettel
Szénási Gyula
 női divatkelmék áruháza
 Budapest, IV., Kristóf-tér 4.

* E rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

KÖZSÉGHÁZABÓL.

249—XXI.

Árverési hirdetés.

A községi előjáróság a képviselő-testületnek f. évi október hó 5-én fenti szám alatt hozott határozata alapján közhírré teszi, hogy az úgynevezett

mészkemence és kőfejtő

területeket, vagyis a mészégetéshez és épületkő fejtéséhez szükséges területeket 1914. január 1-től kezdődő 6 évre folyó évi november hó 8-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fogja adni. Kikiáltási ár a mostani bérösszeg, vagyis a kőfejtőnél 301 korona, a mészkemencénél 401 korona. Tartoznak árverezők az árverés megkezdésekor mindegyik bérletre külön 150 korona bánatpénzt letenni. Egyéb feltételek pedig az előjáróságnál megtudhatók.

Tapolca, 1913. október hó 25.

Horváth Jenő s. k. Győri János s. k.
 főjegyző. bíró.

Hirdetés.

A községi előjáróság közlése, hogy a fősztolgabírói lakásnál a használatból kivont 3 cserépkályha alkatrészei nyilvános árverésen a fősztolgabírói lakás, úgynevezett ispánház udvarán a legtöbbet ígérőnek november 2-ikán d. u. 4 órakor el fognak adni, venni szándékozók meghívottnak.

Tapolca, 1913. október 30.

Győri János Horváth Jenő
 bíró. főjegyző.

A Szt.-György-hegyen

(Mogyorósi-dűlőben) levő 1400
 □-öl teljesen betelepített

ojtvány-szőlőmet

rajta épülettel, mellette kuttal,
 szabadkézből 4000 koronáért

e! a d o m.

A vételár egy részével 6% mellett vevő adós maradhat.
MARTON JOZSEF, Mogyorós-hegy.

Felhívás!

Évi 12—15000 K jövedelem

kihasználására nyújtatik alkalom, egy modern feltűnően szép m. kir. reklamszabadalom (nem árucikk, nem képviselő) jogának vármegyénkint való bérbevétele által. A nagyjvedelmű vállalkozás a megyei kisebb vagy nagyobb helyiségből intézhető, kényelmes melléklakozást nyújt. A bérlet 2500-4000 korona készpénz, vagy kitűnő hitelképesség esetén, részben váltóhittel ellenében iratik át, illetve lajstromoztathat a m. királyi szabadalmi hivatal útján.—Csakis vagyonosabb és tényleg vállalkozni ak. ó reflektánsok részletes írásbeli ajánlati „Szakértelem nélkül vezethető” jelige alatt Győri és Nagy hirdetési irodája alatt (Budapest, VII., Erzsébet-körut 5. szám) továbbittanak.

LIBAMÁJT

VESZ özv. SCHWARCZ JÓZSEFNÉ.

Állást keres

január 1-ére, több évi gyakorlattal
 bíró, 30 éves, nős családtalan

vincellér.

Jelenleg egy nagyobb ojtványszőlő
 kezelője; fizetés megjelölésével
 szíves megkeresést kér

FARKAS JÓZSEF

Kereki-pusztá u. p, Kővágóörs.

VINCELLÉRT,

ügyes, megbízható, fiatal
 házasembert 3—4 hold
 szőlőm önálló kezelésé-
 :: hez jó fizetéssel ::

újévi belépéssel keresek.

Cím a kiadóhivatalban.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fentartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arciszatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rüccel elni, ha van megbízható, tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban szeretik a **KRIEGER-féle szép tőszereket és pedig az**

AKÁCIA-KRÉM mely 2—3 nap alatt minden szépséghibát gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdit, simit, fiatalít. Ára 1 korona.

AKÁCIA-PUDER védi a bőrt a nap és szél befolyása és arciszatlanságok ellen. Ára 1 korona.

AKACZIA-SZAPPAN mesztartós és üditő. Ára 1 korona.

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell a vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszerárakban. — Postai szétküldés naponta utánvételel.

KRIEGER-gyógyszertr Budapest, Kálvin-tér.
 Mi az életörömmel ellensége? című érdekes könyvet ingyen küldi

A Csányi László-utca

9. sz. alatt egy 2, eset-

leg 3 szobás udvari

lakás kiadó.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefü cukorkánál!**

Millió ember szereti a világhírű **RÉTHY-cukorká'**, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot nem rontja. Meghűlés, hurut, köhögés ellen biztosan és gyorsan használ. **Vásárlásnál vigyázzunk** és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **«RÉTHY»** név. 1 doboz ára **60 fillér**, kapható mindenütt. Postán küld **5 doboz franko 3 koronáért**.

RÉTHY BÉLA
 GYÓGYSZERÉSZ
 BÉKÉSCSABA.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
 Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
 MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körut 36. Gyár-utca 13.

A NAP

Főszerkesztő Braun Sándor kiadótulajdonos Mérei Jenő szerkesztőtárs Dr. Hajdu Miklós

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

EGY SZÁM

ára **6** fill.

A NAP

a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

!!! Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot!!!

Tessék előfizetni.

Egy évre 18 K O Negyedévre 4-50 K Félévre 9 K O Egy óra 1-60 K

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

EGY SZÁM

ára **6** fill.

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000, havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa! — A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szög 70 fillér, 20 szög 1 korona 40 fillér, 40 szög 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsdékben!

HENRI BERGSON:

A NEVETÉS.

Tanulmány a komikum jelentéséről és 4 lélektani értekezés.

Bergson a korszakalkotó filozófust, az új »radikális evolucionizmus« (bergsonizmus) megalapítóját, kinek óriási hatását az ókori szokrateszi megújuláshoz hasonlítják, ez a kötet mint pszichológust mutatja be ezzel a filozófusnak újszólván műhelyébe vezet. A lét nagy problémáin elmélkedő mester miniatűrben mutatja meg itt hogyan szokott dolgozni és művészi stílussal könynyitve meg a szellemi munka, az emlékezés, az álmodás, a komikum lélektanának megértését, előkészíti a mai gondolkodásban máris forradalmat keltő filozófiájának megértésére.

ARA
K 1'90

Kapható Löwy B. könyvkereskedésében,
Tapolcán.

EGY ÚJ

meteor-kályha

olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

TÉLI

menetrendek

kaphatók LÖWY B. könyvkereskedésében.

NAPONTA

FRISS

TURÓT
TEJFELT
TEJSZINT
TEAVAJÁT
ÉDESTEJÉT

HÁZHOZ IS SZÁLLIT LUSTIG SÁMUELNÉ

AKI HIRDETNI AKAR,

még pedig eredményesen, az forduljon a

LEOPOLD

hirdető vállalathoz
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 41,

ahol a hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

MÜTRÁGYA

u. m. szuperfoszfát, káli, thomassalak, kainit, stb. korlátlan mennyiségben

kapható

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA

cégnél, TAPOLCZÁN.

MILLIÓKI

használgák

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs, számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!

Kiválóan kellemes, izletes bonbonok. 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható Glazer Sándor gyógyszerárában.

KELLERMANN

AZ ALAGUT

ARA
K 1'90

Kapható Löwy B. könyvkereskedésében,
Tapolcán.

VASUTI MENETREND. 1913. október.

Vonatok érkezése és indulása Tapolcza állomáson.

1. Érkező vonatok:

A balatoni vasuton Budapest—Veszprém felől:

Reggel 7 óra 37 perckor
délben 12 " 46 "
" 5 " 10 "
este 8 " 28 "

Keszthely felől:

Reggel 3 óra 43 perckor
dél előtt 8 " 38 "
dél után 12 " 57 "
" 4 " 58 "
este 11 " 27 "

Ukk felől:

Reggel 8 óra 21 perckor
dél után 1 " 08 "
" 5 " 06 "
este 8 " 54 "

2. Induló vonatok:

A balatoni vasuton Budapest—Veszprém felé:

Reggel 3 óra 53 perckor
dél előtt 8 " 50 "
dél után 1 " 14 "
este 9 órakor

Keszthely felé:

Reggel 4 óra 21 perckor
dél előtt 8 " 39 "
dél után 1 " 28 "
" 5 " 32 "
este 9 " 31 "

Ukk felé:

Reggel 4 óra 49 perckor
dél előtt 9 " 10 "
dél után 1 " 30 "
" 5 " 21 "

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főtér.

Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, párisi és
szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!

HIRDETÉSEK
FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN.

BRÁDY-féle GYOMORCSEPPEK ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta
ugy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek
minden háztartásban. — E cseppeknek
utólérhetetlenül jó hatása van emésztési
zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás,
gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés,
szédülés, hányás, álmatlanság, kólika,
vérszegénység, sápkór stb. ellen.
Kapható minden gyógyszerárban. Egy
nagy üveg K. 1.60, kis üveget —90
füllér, 6 üveget K. 5.40, 3 nagy üve-
get K. 4.80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerháza
a „Magyar Királyhoz“ BÉCS,
I. Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ugyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz
Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra, s az
aláírássra, amely az oldalt levő kép másolata és uta-
sítsunk vissza minden utánzatot.

Thomas:

Nevelés a családban

(A szülők vétkei.)

ÁRA K 1'90

Kapható Löwy B. könyvkereskedésében,
Tapolczán.

A BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ BUTORCSARNOK SZÖVETKEZET

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja,
Budapest, VIII. József-körút 28. (Bérekocsis-
utca sarkán), Budapest, VIII. Üllői-ut 18. állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel 8 órától este 8 óráig. Belépti-díj nincsen.

VÉDJEGYES SZABADALMAZOTT BORTÖMLŐK.

Jótállást vállalunk, hogy bortömlőink meg nem keményed-
nek és szivacsossá nem lesznek.

Pincegazdászati cikkek. A legmodernebb asbest keret-
szűrők, szivattyúk és pincegazdászati gépek. Asbest szűrőgyapot.

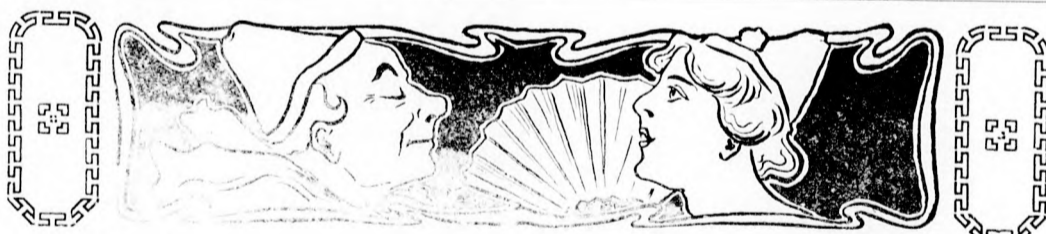
STANDARD MŰSZAKI KERESK. R.-T.

EZELEŐTT

Piek és Winterstein, Kuschnitzki és Grünhüt
és. és kir. udvari szállítók

BUDAPEST, VI., Terecz-körút 21.

FIUME, WIEN, PRAG, ST. PETERSBURG.

Báli meghívókat

izléses kivitelben készít

Löwy B. könyvnyomdája, Tapolczán.

KOLLARIT-
BÖRLEMEZ KAUCSUK-KOMPOZI-
TÍVÁL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓLOVAKODJUNK!

KOLLARIT- BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruga-
nyos, viharbiztos és időtálló, szagtalan
fedéllemez. A jelenkor legjobb
tetőfedéllemeze

Végtelenül tartós!!! Régi zindely-
tetők átfedé-
sére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni,
sem mézslével bekenni nem kell!

Tapolczán kapható:

JUNG ÁDÁM

és kereskedésében,
a Marton-féle fatereskedéssel szemben